

# С ЛЮБОВ КЪМ РОДНАТА ПРИРОДА

По повод на три изложби

099  
27-VI-63

Онова, което характеризира творчеството на един художник, е отношението му към света, към човека — идеите и чувствата, които го вълнуват и които той иска да сподели с хората. Това определя неговия жанр, неговите изразни средства, неговия стил — майсторството му.

Повод за такива мисли дават изложбите на трима пейзажисти в София.

**ИВАН ХРИСТОВ** е един от най-известните наши пейзажисти. За дългия му творчески път говори фактът, че настоящата му юбилейна изложба е 24-та поред.

Кое характеризира творчеството на Христов? Това е голямата му любов към родната природа, към историческите места, към новите строежи, към новия облик на Родината. На разкриването на тази своя любов той подчинява изразните си средства. Благодарение на своя упорит труд и голямо дарование художникът можа да достигне до високо майсторство, което показва в юбилейната си изложба. Композицията на пейзажа е характерна, той понякога повтаря сюжетите си, но ги рисува все от нова гледна точка. Разполагането на светлината при него е също оригинално, без да става произволно. Той ту изоставя цели маси в сянка, ту със светли на кара да заблестят онези места, с които разкрива идеята си. Така пейзажът му се превръща в композиция със сложен по форми и багри строеж. Това ясно се вижда от пейзажа му „Крепостта Червен“. Като балада звучи другият му пейзаж „Търново“. С него художникът подчертава и разкрива пред нас града с романтичната му красота.

Величето на природата, на масивите и на човека, който обитава тази земя, е показано в една от най-хубавите му творби — „Балчик“. Седефеният тон, общите опростени мазки наваяват сложни чувства в душата ни. Пейза-

жът е монументален, величествен както по форма, така и по съдържание. В пейзажа „Кремиковци“ хората не са нарисувани, но се чувства присъствието и могъществото на работническата класа. В тези съвременни строежи Христов със светли тонове и смели линии и форми показва оптимизма и новото в нашето социалистическо съвремие. В неговия колорит няма еднообразие, а богатство, няма сурови, а сложни цветови съчетания, подчинени на основната идея.

Христов не копира природата, а творчески пресъздава видимото, без да се увлича в деформации, без да търси излишни ефекти, верен на себе си, последователен в своето търсене за все по-високо и по-високо овладяване на майсторството.

**КИРИЛ МАТЕЕВ** работи предимно върху високопланински пейзаж. Нашите планини, така разнообразни по форми и цветове, привличат не малко художници. Чистотата и яснотата на формите и багрите, така характерни за планинските върхове, са една от трудностите при работата върху такива пейзажи. Много често се изпада в суровост и излишна яркост на тоновете. Матеев обича планината, добре познава характера на масивите. Това той показва и в миналите си изложби. Неговите композиционни отрязъци са със значителни качества (например пейзажът „Белмекен“, където са дадени и първичността, и суровият характер на планината) и будят хубави свежи чувства в душата на зрителя. Матеев недостатъчно търси тоналното изграждане. Тази слабост може да го доведе до шаблон, до ефектна цветност. На места скалите му са прекалено сини, а облаците — евтино розови. В някои от пейзажите обаче, като „Страшното езеро“ и „Купелите есен“, той се издига на висотата, на която ние го познаваме от предишните му изложби. В тях особено добре са предадени далеч-



„Пейзаж от Балчик“

Иван Христов



„Белмекен“

Кирил Матеев



„Пране на черги“

Борис Стефчев

ните задни планове. Бързината, с която Матеев изпълнява своите платна, е една от причините за допуснатите слабости. Посочените пейзажи, а и други подсказват, че художникът има възможности и с голямата си любов към планината той ще насочи твор-

ческите си търсения по-правилно и ще постигне нови успехи. Морето със своята необятност със сложната си тоналност, с неспирния ритъм на вълненето е привличало и привлича много творци.

**БОРИС СТЕФЧЕВ** излага пре-

димно пейзажи от морето. Той е от по-старата генерация художници у нас; при него творческите търсения имат своя специфика. Когато влезеш в изложбата, чувстваш се разнообразието на морския пейзаж. Като отрязва морето без бряг в повечето от работите си и използва перспективните закономерности, художникът сполучливо дава дълбочината на морския простор.

Повече свежест имат малките му работи. В стремежа си да изясни докрай формата на вълните, на места те застиват и загубват движението. Има обаче пейзажи, като „Вечерен шепот“, „Перачки“, „Борба“, в които тези слабости са избягнати и които са едни от най-хубавите работи на твореца.

Доц. Ив. ПЕТРОВ